10 fen.

10 fen.

DZIENNIK PORANNY

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 12 Rpf. W tekście 1 mm w 1 szp. (szer. szp. 69 mm) RM. 1.—. Drobne ogłoszenia za słowo (tylko dla osób prywatnych) Rpf. 08, pierwsze słowo tłustym drukiem Rpf. 12 (najwyżej do trzech słów). Drobne ogłoszenia handlowe za słowo Rpf. 10, pierwsze słowo tłustym drukiem Rpf. 15 (dopuszczalne także tylko najwyżej trzy słowa).

Rok I. Nr. 137.

Kraków, niedziela 11 sierpnia 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy, będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. — Prenumerata mies.: 2.25 RM., z odnoszeniem do domu 2.50 RM.

1500 nieprzyjacielskich samolotów zestrzeliła niemiecka artylerja przeciwlotnicza od początku wojny

Naloty na angielskie fabryki zbrojeniowe, porty i lotniska. — Łódź podwodna zatopiła angielski parowiec.

Berlin, 11 sierpnia. **Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:**

Jedna z łodzi podwodnych doniosła o zatopieniu uzbrojonego okrętu handlowego, pojemności 6.300 ton.

Planowo kontynuowano zbrojny wywiad przeciwko Anglji, a zwłaszcza nad angielskiem wybrzeżem wschodniem i południowem, jak również nad obszarem morskim na północ od wysp Szetlandzkich.

Niemieckie samoloty bojowe zaatakowały zakłady zbrojeniowe, porty, urządzenia przemysłowe oraz lotniska i stanowiska artylerji przeciwlotniczej. Przy tej sposobności udało się szczególnie skutecznie zbombardować zakłady lotnicze Pobjoy Airmotors Aircraft Ltd. w Rochester i fabrykę materjałów wybuchowych Faversham, przyczem spowodowano wielkie pożary i silne eksplozje. Wielka ilość bomb wszelkiego kalibru trafiła w urządzenia w dokach w Newcastle i państwowe zakłady w Sheerness i Chatham. Pozatem zniszczono pole startowe pewnego lotniska na północ od Bristolu przez trafienie bombą.

Pojedyńcze nieprzyjacielskie samoloty dokonały w ciągu piątku nalotu na północną Francję, Belgję i Holandję, a w nocy Niemcy zachodnie. Na terenie Rzeszy objekty wojskowe nie zostały zaatakowane, natomiast raniono wiele osób cywilnych i uszkodzono kilka budynków.

Dwa niemieckie samoloty zaginęły. Dwa nieprzyjacielskie samoloty zostały zestrzelone przez artylerję przeciwlotniczą. Po strąceniu tych dwóch samolotów niemiecka artylerja przeciwlotnicza osiągnęła cyfrę 1500 ogółem zestrzelonych samolotów nieprzyjacielskich. (p)

Ofensywa włoska w Somali brytyjskiej.

Zajęto miejscowość Hargeisa. — Skuteczna walka powietrzna Włochów z przeważającemi siłami angielskiemi.

(§§) **Rzym,** 10 sierpnia. Piątkowy włoski komunikat wojenny brzmi następująco:

Główna kwatera armji komunikuje: **Na terenie Afryki północnej stoczyło 16 samolotów włoskich pod granicą Cyrenajki ciężką bitwę powietrzną z 27-ma samolotami angielskiemi. Mimo liczebnej przewagi przeciwnika udało się włoskim zaprawionym w walkach lotnikom zestrzelić 5 samolotów nieprzyjacielskich. Dwa samoloty włoskie nie powróciły do swych baz wyjściowych.**

Włoskie wojska zajęły miejscowość Hargeisa na terenie Somali brytyjskiej.

Wojska włoskie szybko posuwają się w głąb kraju Somali.

Rzym, 11 sierpnia. Włoski komunikat wojenny z soboty brzmi następująco:

Główna kwatera armji włoskiej komunikuje: **Z pewnych źródeł dowiadują się, że podczas nalotu włoskich bombowców w dniu 1 sierpnia okręt liniowy „Resolution" doznał poważne uszkodzenia, szczególnie w tylnej wieży. Pozatem został uszkodzony jeden kontrtorpedowiec.**

W Afryce północnej włoskie formacje lotnicze zbombardowały skutecznie dworzec kolejowy w Marsa Matruk, ośrodki koncentracji jednostek zmotoryzowanych i nieprzyjacielskie stanowiska pod Sidi Barrani.

W Afryce wschodniej wojska włoskie posuwają się szybkim marszem obsadziwszy Adedne w brytyjskiem Somali i tem [illegible] posunęły się dalej naprzód. Włoska flota powietrzna dokonała nalotu na port i lotnisko w Berbera, przyczem trafiono jeden okręt, a dwa nieprzyjacielskie samoloty typu „Gloucester" podpalono na ziemi. Nieprzyjacielskie wozy pancerne zostały lotem nurkowym trafione pod Buna. Nieprzyjacielskie naloty na Harrar, Massaua i [illegible] były bezskuteczne. (p)

Skrzydła włoskie panują nad Afryką.

Walka powietrzna samolotów myśliwskich nad pustynią.

(=) **Rzym,** 10 sierpnia. **Na temat ostatniego zwycięstwa lotnictwa włoskiego na granicy Cyrenajki nad przeważającemi angielskiemi siłami powietrznemi, przynosi bliższe szczegóły specjalny sprawozdawca agencji Stefani.**

Według tego sprawozdania, już w dniu poprzedzającym tę bitwę Anglicy [illegible]li zamiar wzmożonej działalności lotniczej. Prawdopodobnie pragnęli oni powetować przez ofenzywę powietrzną większego stylu straty zadane im w ostatnich dniach przez włoskich lotników myśliwskich, oraz ogromne szkody wyrządzone im przez włoskie bombowce. Niezwykle skrupulatna akcja obserwacyjna lotnictwa włoskiego uprzedziła jednak mimo bardzo rozciągniętej granicy, zamiary Anglików i nie dopuściła do tego, aby nieprzyjaciel przejął inicjatywę w swe ręce.

Kiedy 27 szybkich aparatów „Gloucester-Gladiator" zbliżyło się do granicy Cyrenajki, wzniosło się natychmiast 16 włoskich aparatów myśliwskich i zmusiło nieprzyjaciela do podjęcia walki. **Mimo liczebnej przewagi Anglików osiągnęli lotnicy włoscy nowe niedwuznaczne zwycięstwo, dzięki doskonałemu wyszkoleniu i swej odwadze. W krótkich odstępach czasu zestrzelono 5 angielskich aparatów, które spadały na ziemię płonąc, przyczem piloci wskutek błyskawicznej akcji nie mieli nawet czasu, aby ratować się przy użyciu spadochronów.**

Tylko jeden jedyny włoski aparat spotkał ten sam los, przyczem pilot drugiego aparatu, który otrzymał celny strzał w silnik, zdołał uratować swe życie, wyskakując przy pomocy spadochronu i lądując poza pozycjami włoskiemi.

I ta walka powietrzna jest nowym dowodem tego, że włoska broń powietrzna opanowała przestworza afrykańskie.

Nowe strefy wojenne

na półwyspie włoskim.

(=) **Rzym,** 10 sierpnia. **Z chwilą zawieszenia działań wojennych na zachodniej granicy Włoch, ustanowione zostały nowe granice obszarów operacyjnych na półwyspie włoskim.**

Jako znajdujące się w strefie działań wojennych, określane są obecnie obszary pomiędzy zachodnią granicą kraju a wschodniemi granicami prowincji Aosta, Turynu, Cuneo, Asti, Imperja i Savona, następnie obszary bezpośrednio stykające się z morzem Jońskiem, Tyreńskiem i Adrjatyckiem aż do wysokości portu Monopoli, leżącego na południe od Bari, jako północnej granicy morza Adrjatyckiego, zwłaszcza dla tych miejscowości, które są wyposażone w baterje artylerji przeciwlotniczej i obrony wybrzeża. **Ponadto do strefy tej należą Sycylja, Sardynja i mniejsze wyspy** (Pantellaria i inne).

Bazy lotnicze i marynarki wojennej uchodzą również jako teren działań wojennych, niemniej jak i siedziby dowództw tych rodzajów broni.

Na linji kolejowej Ventimiglia—Mentona podjęto w tych dniach normalną komunikację kolejową. Mentona stała się po Ventimiglji punktem końcowym rozpoczynającej się w Genui linji lewantyńskiej.

Anglicy spodziewają się masowych ataków lotniczych

(!) **Nowy Jork,** 10 sierpnia. **Dzienniki angielskie poczynają zwolna przygotowywać społeczeństwo do podobno mających nastąpić ataków lotnictwa niemieckiego na wyspę brytyjską.**

Dzienniki zapowiadają „deszcz bomb" jako początek tych ataków. „Daily Mail" przypuszcza, że **naloty odbywać się będą grupowo po 500 samolotów,** zaś „Daily Sketch" mówi o „masowwych atakach powietrznych", których należy się spodziewać. Mówi się również o tem, jakoby władze angielskie były w zupełności pewne co do tego, **iż po kampanji we Francji dokonana została całkowita reorganizacja lotnictwa niemieckiego.**

Z francuskiej rady ministrów.

Vichy, 11 sierpnia. (g) Ostatnio odbyło się ważne posiedzenie rady ministrów, na którem omawiano kilka najważniejszych zagadnień obecnej chwili.

Generał Huntzinger zdał sprawę **z postępu pertraktacyj pokojowych między Francją a Rzeszą** w Wiesbadenie, następnie omawiano sprawę **uruchomienia rolnictwa,** które w obecnej chwili uważane jest za najważniejszą gałąź produkcji francuskiej. Poruszono również sprawę **wychowania młodzieży,** a wkońcu postanowiono **usunąć licznych urzędników** z ich stanowisk, aż do chwili, kiedy działalność ich zostanie wyświetlona przez najwyższy trybunał.

Ciekawe również światło rzucają przemówienia francuskich ministrów na przyszłą działalność trybunału. Jak się okazuje **wśród punktów oskarżenia znajdą się również następujące: wadliwa polityka wewnętrzna, przeciążenie wyższych mężów stanu? tów dyplomatycznych, świadome zmylenie opinji publicznej, niewłaściwe i wadliwe przygotowanie wojny** i t. d.

Rząd polecił również najwyższemu trybunałowi uwzględnienie pytania, czy i w jakiej mierze poszczególne osoby i pisma korzystały z **angielskich „wsparć",** w razie zaś, gdy stwierdzonoby podobny wypadek, należy daną osobę postawić w stan oskarżenia.

Zajmowano się również **obecną sytuacją w kolonjach,** w których większą ilość wysokich urzędników pozbawiono stanowisk. Jeżeli chodzi o stosunek do Anglji, to mimo zerwania stosunków dyplomatycznych pozostawia Francja **w Kanadzie swego posła.**

Co do toczących się obecnie między **Francją a Japonją** pertraktacyj w sprawie **Indochin,** to opinja francuska jest **zadowolona** z dotychczasowego przebiegu, natomiast zdaje ona sobie sprawę, że angielsko-japońskie napięcie stosunków nie da się załagodzić jedynie wstrzymaniem transportu broni przez Burmę. (p)

„Strategiczny" odwrót Anglików w Afryce wschodniej.

Dzienniki hiszpańskie o wiecznie tej samej, zakłamanej taktyce Anglików.

(§§) **Madryt,** 10 sierpnia. **Poranne dzienniki madryckie w obszernych artykułach sławią sukcesy wojsk włoskich na terenie Somali brytyjskiej. Referent spraw zagranicznych dziennika „ABC" omawia sytuację wojenną i dochodzi do wniosku, że po ostatnich sukcesach na terenie Kenji i w Sudanie zwycięstwo wojsk włoskich w Afryce jest niezaprzeczalne.**

Rzymski korespondent hiszpańskiej agencji prasowej „EFE" z ciętą ironją komentuje ostatni angielski „odwrót strategiczny". Propaganda angielska dobrze wyznaje się w przykro brzmiących określeniach w rodzaju „załamie się", „klęska" i in., które zastępowane są przez nią mniej podejrzanemi wyrażeniami w rodzaju „strategiczny odwrót", „ponowne załadowanie wojsk na okręty", „przeniesienie wojsk w bezpieczne miejsce" albo „przerwanie działań, celem przygotowania nowych pociągnięć wojskowych" względnie jeszcze innych określeń.

Taktyka angielska pozostaje stale jednaka. „Można się założyć — pisze korespondent — że w Londynie już obecnie rozwodzą się nad znikomo wartością strategiczną utraconej części kraju Somali i wobec wnikliwego czytelnika dzienników czynią wysiłki wmówienia w niego, że nowy stosunek sił po ostatnich zwycięstwach włoskich przedstawia się dla Angji o wiele korzystniej, gdyż w chwili obecnej Włosi mogą być zaatakowani z flanki od strony morza Czerwonego a ponadto zapewniono ścisłą kontrolę dostępu do morza Czerwonego od wybrzeży Arabji.

Każdy zatem dojdzie łatwo do wniosku, że oddanie kraju Somali było mądrzejszem pociągnięciem, niż przegranie bitwy.

Kwestja żydowska w Rumunji.

Bukareszt, 10 sierpnia. Rada ministrów obradowała nad ostatecznem sformułowaniem statutu, na mocy którego rozwiązane ma być zagadnienie żydowskie w Rumunji. **Rada ministrów postanowiła żydów zamieszkujących w Rumunji podzielić na trzy kategorje.**

Do pierwszej kategorji zaliczono wszystkich uczestników wojny o niepodległość 1877 i ich potomków, pozatem wszystkich tych, którzy **już przed wojną światową posiadali prawo obywatelstwa państwa rumuńskiego** jak i tych, którzy podczas wojny światowej czynnie przyczynili się do zdobycia nowych prowincyj przez Rumunję. Do tej pierwszej kategorji należą także i potomkowie tych ostatnich, którym z wyjątku pełnienia funkcyj przyznane zostały wszystkie inne prawa obywatelskie.

Do drugiej kategorji zaliczono wszystkich żydów, którzy osiedlili się w Rumunji już przed wojną światową, ale mimo tego nie są uprawnieni do pełnienia służby wojskowej. Zaliczeni do tej kategorji żydzi będą musieli płacić podatek wojskowy, czyli będą zaciągnięcia do służby pracy.

Wszystkich żydów, którzy osiedlili się w Rumunji po wojnie światowej zaliczono do trzeciej kategorji. Tym żydom nie wolno wykonywać wolnych zawodów, pełnić jakichkolwiek funkcyj, przez które możnaby wchodzić w jakiś kontakt z władzami. **Również nie wolno tym żydom zaliczonym do tej kategoryj posiadać ziemi, kin, filij państwowych przedsiębiorstw monopolowych, albo trudnić się wydawnictwem druków, wolno im natomiast trudnić się handlem.**

Rząd rumuński wysłał 22 dziennikarzy żydowskich do obozu koncentrac.

(=) **Bukareszt,** 10 sierpnia. **W Rumunji aresztowano i wysłano do obozu koncentracyjnego 22 bezrobotnych dziennikarzy, głównie żydów, którzy rozszerzali pogłoski, skierowane przeciw interesom państwa.**

Wśród aresztowanych znajduje się dawny naczelny redaktor wielkiego, zawieszonego już przed kilku laty dziennika żydowskiego „Adeverul Socor".

Alarm w Imperjum.

Aden w niebezpieczeństwie!

Znaczenie sukcesów włoskich w brytyjskim kraju Somali.

— **Rzym**, 10 sierpnia. **W angielskiej bazie morskiej Adenie, panującej nad wejściem do Morza Czerwonego i stanowiącej najważniejszy strategiczny punkt drogi imperjalnej na Wschód, panuje olbrzymie podniecenie.**

Zupełnie niespodziewany atak kolumn włoskich na brytyjski kraj Somali, zajęcie portu Zeila i szybki marsz na Berbera, stolicę brytyjskiego Somali, wzbudziły w angielskich kołach wojskowych bardzo poważne obawy o los wojsk angielskich, znajdujących się w odwrocie z okolic Berbera.

Marsz trzech kolumn włoskich, jak stwierdzają zaskoczeni tem Anglicy w Adenie, postępuje w takiem tempie, że pozwala on wnioskować o przygotowaniu groźnej ofenzywy włoskiej. Droga nadbrzeżna z Zeili do Berbera, niezależnie od drogi morskiej, stanowi jedyną drogę do odwrotu. Miasteczko Hageisa, położone o 50 km na północny wschód od granicy abisyńskiej i niewiele więcej ponad 100 km od Berbera, znalazło się już daleko poza frontem włoskim.

Druga kolumna z Oad Weina posuwa się dolinami w góry ku działowi wód Oaha Nibach, wznoszącemu się na wysokości 1700 m i panującemu od północy nad Berbera, trzecia zaś kolumna maszeruje również na Berbera wzdłuż drogi Bobotleh przez Garraro. W Adenie obawiają się, że w ciągu 48 godzin Berbera może paść.

Londyn pod naciskiem wypadków stara się **przygotować społeczeństwo brytyjskie na przykrą rzeczywistość w Afryce wschodniej.** Dzienniki czynią „taktowne“ aluzje do tego, że

nie należy się liczyć z sukcesami angielskiemi,

tj. ze skuteczną obroną. Na pocieszenie opisują one ogrom trudności, z jakiemi spotkają się Włosi, skoro będą chcieli zająć cały kraj Somali.

Przedewszystkiem wskazuje się na to, **że w Londynie uważa się już obecnie brytyjski kraj Somali za straconą placówkę.**

Jak donosi Sztokholmski „Aftonbladet“ nagle twierdzi się, że ta kolonja **nie jest specjalnie wartościowa.** Nikt nie wierzy, czy i jakie plany obrony wypracowało brytyjskie ministerstwo wojny. Z wielkim pośpiechem ściąga się posiłki wojsk indyjskich do kraju Somali, przedewszystkiem do Adenu. Tylko jeden dziennik w Londynie był we środę rano na tyle uczciwy, aby przyznać, że

postępy Włochów w kraju Somali są bardzo niepokojące.

„Daily Mail“ oświadcza, że postępy włoskie w Somali stanowią zupełną niespodziankę dla tamtejszego dowództwa brytyjskiego. Naturalnie dziennik pospiesza z oświadczeniem, że dotychczasowe sukcesy włoskie posiadają **„minimalne znaczenie strategiczne“.**

Wszyscy rzeczoznawcy wojskowi angielskich dzienników oświadczają dziś, że Anglja jest w stanie w Somali podjąć jedynie próbę wojny podjazdowej przeciw Włochom. Najlepiej nadaje się do tego może somalijski korpus kawalerji na wielbłądach. Tylko bezpośrednie zagrożenie Adenu sprawia największą troskę Anglikom.

Neutralne koła Londynu zwróciły uwagę, że kraj Somali nie jest reprezentowany w nowo-stworzonym komitecie dla współpracy gospodarczej Imperjum Brytyjskiego. Koła te wnioskują z tego, że widocznie w Londynie uważają tę kolonję za straconą.

Dla brytyjskiej opinji publicznej obraz wojny zmienił się od dzisiejszego dnia zupełnie. Dotychczas odnoszono wrażenie, że zagrożony jest jedynie kraj macierzysty, a całe Imperjum ma jedynie obowiązek dostarczania jak największej pomocy centralnej wyspie. Nagle opinja ta spostrzegła, że nietylko zagrożony jest kraj macierzysty, ale także imperjum, a mianowicie w Afryce, na Dalekim Wschodzie i na Morzu Śródziemnem i że ponadto grozi niebezpieczeństwo wszystkim ważnym drogom, łączącym Imperjum z macierzą.

Pułkownik Liddell Hart na łamach „News Chronicle“ tak mniej więcej maluje przykrą sytuację, w jakiej znalazło się imperjum brytyjskie: Dotychczas przypuszczano w Anglji, że najbliższą fazą wojny będzie bezpośredni atak na Anglję. Tymczasem nieprzyjaciel zdaje się czynić przygotowania do zdławienia sił brytyjskiej macierzy przy pomocy uderzeń w transporty i źródła surowcowe Anglji.

Możliwem jest, że najpierw pragnie on odciąć jeden członek po drugim od państwa brytyjskiego, zanim weźmie się do decydującej walki. W tej chwili Włochy zdają się najbardziej interesować Egiptem i Kanałem Sueskim. „Ze swej strony mogę tylko doradzić — kończy Liddell Hart — uświadomienie Anglikom tych niebezpieczeństw, jakie nam obecnie grożą. Mamy złą metodę niedoceniania tych niebezpieczeństw“.

Włochy stoją całkowicie pod wrażeniem zwycięstwa w Afryce Wschodniej. Wszystkie dzienniki podkreślają na czołowych miejscach

wielkie strategiczne znaczenie brytyjskiej kolonji Somali.

Z tego, dotychczas angielskiego wybrzeża — stwierdza prasa rzymska — można było panować nad drogami komunikacyjnemi z Morza Czerwonego na Ocean Indyjski. Anglicy dla wykonywania tej kontroli usadowili się na tem wybrzeżu, oraz w Adenie i na wyspie Perim. **Punkty te stanowiły pozycję kluczową przy wyjściu z Morza Czerwonego, podobnie, jak Gibraltar.**

Zarówno na Morzu Śródziemnem, jak i tu, Włochy usiłują wysadzić z zawiasów cały ten system obronny. Z tego powodu obecny atak posiada olbrzymie znaczenie zarówno dla Europy, jak i dla całego Wschodu. Z tego względu też śledzony on jest z największą uwagą w Arabji i w Indjach, gdzie całe narody oczekują wolności po pokonaniu Anglji.

W Rzymie stwierdza się dalej, że akcja przeciwko Zeili oraz zdobycie tego ważnego portu stanowi

wstęp do włączenia angielskiego Somali do imperjum włoskiego.

Celem tej akcji jest przywrócenie zbrojne jedności sztucznie podzielonego kraju Somali i stworzenie zamkniętej całości z Somali francuskiego, angielskiego i włoskiego. Radykalne zniesienie granic jest w tym celu niezbędne.

W ten sposób zdobycie przez Włochów Zeili i bliskie zdobycie całego angielskiego kraju Somali urzeczywistni **prawdziwe zjednoczenie tego wielkiego obszaru nad zatoką Adenu i równocześnie przyczyni się do ożywienia życia gospodarczego w powiększonej włoskiej Afryce wschodniej.** Pozatem Włochy otrzymają wspaniałą strategiczną pozycję nad zatoką Adenu, a tem samem wyrwana zostanie ważna pozycja kluczowa z Imperjum brytyjskiego.

Organ Mussoliniego „Popolo d'Italia“ pisze: „Jeżeli propaganda brytyjska przyznaje się obecnie do silnego uderzenia włoskiego na Zeilę i Berberę, to zdaje się chce ona przygotować opinję angielską na nowe straty i rozczarowania w Afryce. Natomiast we Włoszech każdy cios zadany Anglji i każdy sukces odniesiony nad angielskim wrogiem plemiennym jest przyjmowany z entuzjazmem“. Ciosy, zadawane Wielkiej Brytanji, wywołują radość nietylko we Włoszech, ale także u sprzymierzonych Niemiec.

Nowy projekt indyjskiej konstytucji.

(Tel) **Genewa**, 10 sierpnia. **Mister Amery, sekretarz stanu dla Indyj, podzielił się we czwartek z Izbą gmin wiadomością, że rząd brytyjski w porozumieniu z wicekrólem Indyj Lordem Linlithgowem zamierza rozpocząć studja nad projektem przyszłej konstytucji Indyj.**

Ostatecznego projektu konstytucji, dodał pospiesznie mister Amery, ostudzając swój poprzedni zapał — nie możemy naturalnie wypracować w tej chwili, ponieważ Imperjum brytyjskie **jest w toku walki o swą egzystencję.** W każdym razie deklaracja rządowa dotyczyła również zmian, jakie mają być niezwłocznie wprowadzone w Indjach.

I tak komitet wykonawczy przy wicekrólu **ma być rozszerzony przez przybranie do niego reprezentantów Hindusów.** Dalej ma być stworzony **doradczy komitet wojenny,** który będzie się zbierał w regularnych odstępach czasu i w którym będą reprezentowani przedstawiciele wszystkich państw hinduskich, oraz całego życia narodowego w Indjach.

Deklaracja, wygłoszona przez sekretarza stanu mr. Amery, zawiera ponadto uzasadnienie, które stanowi **klasyczny przykład angielskiej obłudy.** Przy pomocy bezceremonjalnego przekręcenia faktów „uzasadnienie“ to stwierdza, że Indje „w trosce o pomoc dla zwycięstwa wspólnych ideałów w decydującym momencie są gotowe do jeszcze większych wysiłków, niż dotychczas“. Rząd brytyjski jest z tego powodu do głębi wzruszony i sądzi, że dokładne sprecyzowanie jego poglądów przyczyni się do dalszego pogłębienia tej współności (!).

Typową **oznaką katastrofalnej sytuacji,** w jakiej znajduje się londyńska klika magnacka, oraz poważnych obaw o utrzymanie panowania brytyjskiego w Indjach, jest **fakt, że w chwili obecnej wychodzą znowu na światło dzienne mgliste projekty konstytucji, podobne do tych, jakiemi Anglja jeszcze w okresie wojny światowej zwodziła naród hinduski.**

Także wtedy zwodzono Hindusów nadzieją uzyskania wolności, obiecując udzielić ją po wojnie, także wówczas czyniono przyrzeczenia z silnym zamiarem niedotrzymania ich. Jeżeli obecnie mówi się o „zmianach“, które mają być natychmiast wprowadzone w życie, to stwierdzić należy, że naród hinduski, nauczony niezliczonemi przykładami smutnego doświadczenia, stał się w dostatecznym stopniu ostrożny, **aby nie dać się złapać na taką tanią przynętę.**

W najlepszym razie „przybranie przedstawicieli hinduskich“ będzie polegało na tem, że kilku osobników, kupionych przez Brytyjczyków, będzie mogło „udzielać rad“ wicekrólowi angielskiemu, **który potem będzie mógł naturalnie zrobić to wszystko, co będzie leżało w interesie magnatów, wyzyskujących Indje.**

Co się tyczy „uzasadnienia“ ze strony rządu brytyjskiego, to każdy narodowo usposobiony Hindus podziękuje za możność „złożenia jeszcze większych ofiar“ dla swych brytyjskich ciemiężców i pomimo „głębokiego wzruszenia“ rządu brytyjskiego należycie oceni ten najnowszy niewybredny wybieg, mający na celu zwabienie naiwnych w sieć.

4000 żołnierzy hinduskich zbiegło z Singapur.

— **Tokio**, 10 sierpnia. **Tokijski dziennik „Yomiuri“ przynosi wiadomość o ucieczce 4000 Hindusów, służących w garnizonie brytyjskim w Singapur.**

Obecną sytuację w portach indyjskich korespondent ocenia w ten sposób, że Anglja, która na przestrzeni dziesiątków lat była tam państwem, które bez najmniejszych skrupułów wykorzystywało Azję, obecnie **przeżywa poważny kryzys.** „Życie w mieście — jak brzmi informacja — pozostaje całkowicie pod wrażeniem wojny. Na każdym kroku spotyka się zapory z drutu kolczastego i tablice z napisami zabraniającemi przechodzenia. **Plaża morska jest całkowicie pusta.**

Niemiecki garnizon wojskowy w Singapurze, którego oddziały liczyły w normalnych czasach 11.000 żołnierzy, z czego 70 procent składało się z Hindusów, uległ poważnemu spadkowi **wskutek widocznego zmniejszenia się wpływów angielskich.** — Fakt pomieszczenia żołnierzy indyjskich w starych i zniszczonych budynkach, w przeciwieństwie do luksusowych koszar, jakie oddano do dyspozycji żołnierzom angielskim, wpłynął ujemnie na żołnierzy hinduskich, służących w garnizonie wojskowym Singapuru.

Od maja br. zbiegło z Singapuru około 4000 Hindusów, którzy udali się do swej ojczyzny. Aby zapełnić powstałe wskutek tego luki, władze brytyjskie czynią obecnie starania, celem **wciągnięcia do służby wojskowej wszystkich mężczyzn w wieku** od 17—45 lat i oddania ich zaimprowizowanemu przeszkoleniu wojskowemu.

Antybryt. organizacja w Tokio.

Tokio, 10 sierpnia. **W Tokio powołano do życia „Antybrytyjską Unję obywateli Tokio“, do której przystąpili wszyscy deputowani miejscy.**

Jak piszą dzienniki Unja ta określiła za konieczne zaatakowanie przez Japonję Hongkongu i Singapore oraz obsadzenie Rangoon.

Znaczenie portów w bryt. Somali.

Berlin, 10 sierpnia. Wiadomość o **dotarciu wojsk włoskich do Zeili i Berbery** nasuwa różne komentarze łączące się z ogólną sytuacją polityczno-wojskową w Afryce. **Zeila i Berbera, to dwa najważniejsze porty brytyjskie w Somali, które w czasie wojny abisyńskiej odegrały dużą rolę, gdyż tamtędy właśnie dostarczała Anglja broni wojsku abisyńskiemu, podtrzymując jego opór.** Z Zeili prowadzą dobre szosy automobilowe do Harraru i do Diredau, leżących nad linją kolei. Posuwanie się wojsk włoskich w kierunku tych portów ma na celu przedewszystkiem **unieruchomienie szmuglowania broni do Abisynji, a tem samem utrącenie ewentualnego powstania Abisyńczyków.** Zjawienie się na horyzoncie ekscesarza Haile Selassie wskazuje jasno na zamiar Anglji wzniecenia powstania w Abisynji.

Wielki pożar na wybrzeżach Tamizy.

Sztokholm, 10 sierpnia. **Według doniesień z Londynu wielki pożar zniszczył w nocy na piątek szereg wielkich składów na wybrzeżach Tamizy.**

Noc została rozjaśniona blaskiem płomieni, które można było z odległości kilku kilometrów zauważyć. W komunikatach londyńskich nie podano, czy powodem pożaru były bomby, zrzucone przez niemieckich lotników. Reflektory artylerji przeciwlotniczej wykazywały jednak wzmożoną działalność, a oddziały straży pożarnej walczyły przez kilka godzin, zanim zdołały opanować pożar.

Opinja neutralnego dyplomaty o Anglikach.

(—) **Genewa**, 10 sierpnia. Pewien neutralny dyplomata, który niedawno powrócił z Francji, opowiadał następujące szczegóły:

Wściekłość Francuzów, podobnie jak i Belgów przeciwko Anglikom nie ma granic. **Anglik, któryby miał teraz odwagę pokazać się w Belgji, nie wyszedłby z niej żywy.** Powodem tej wściekłości jest nietylko powszechnie dające się odczuć rozczarowanie z powodu katastrofalnej niedostateczności „wojskowej pomocy“, udzielonej przez Anglików, ale także nie nadające się do skwalifikowania zachowanie zarówno wyższych oficerów, jak i niższych szarż w okolicach zajmowanych w swoim czasie przez wojska angielskie.

Jak odbyło się włączenie nowych republik do Związku sowieckiego?

Moskwa, 10 sierpnia. Włączenie nowych obszarów, zdobytych przez Rosję na podstawie różnych posunięć politycznych do związku sowieckiego odbyło się w sposób bardzo uroczysty.

Zwołana została Najwyższa Rada Sowietów na nadzwyczajne posiedzenie, w którem brały udział delegacje krajów, chcących przyłączyć się do związku sowieckiego. W obecności wszystkich zwierzchników tego olbrzymiego państwa i najwyższych kierowników rządzącej niem partji komunistycznej, delegacje te wygłaszały deklaracje i przemówienia w języku ojczystym.

Tak więc po raz pierwszy zabrzmiały na Kremlu dźwięki mowy ukraińskiej, białoruskiej, fińskiej, moldawskiej, litewskiej, estońskiej. Oficjalny organ „Izwjestje“ również opublikował wygłoszone mowy i deklaracje te w dosłownem ich brzmieniu, w językach, w których zostały wygłoszone. Znamiennym jednak był wypadek, gdy szef uzbekijskiej republiki postawił wniosek, dotyczący przyjęcia Łotyszów do związku sowieckiego w języku swego kraju ojczystego w środkowej Azji. Wszystkie delegacje, z wyjątkiem besarabskiej i północno-bukowińskiej, przyjechały do Moskwy z własnemi sztandarami narodowemi.

Po przemówieniach odczytano deklaracje i rezolucje, powzięte przez zebrania narodowe ich krajów ze specjalnych sług mów, poczem członkowie delegacji poproszeni zostali przez przewodniczącego Najwyższej Rady Sowietów do zajęcia wyznaczonych im foteli.

Można było zauważyć, że goście z obszarów byłej republiki polskiej i krajów bałtyckich czuli się trochę nieswojo, kiedy zajmowali miejsca. Jasnowłosa dziewczyna-chłopka znalazła się w ten sposób pomiędzy ciemnookimi deputowanymi, pochodzącymi z południowych obszarów Rosji. Generał litewski siedział obok pstro ubranego pastucha-kirgiza. Mała grupka, licząca około dwudziestu osób zniknęła w wielkiej masie deputowanych. Szybko jednak zorjentowali się nowicjusze w tym nowym ośrodku i zwyczajach tego wielkiego parlamentu sowieckiego.

Dwa lekkie wstrząsy ziemi w Wirtembergji.

Sztutgard, 10 sierpnia. **W ciągu ostatnich dni aparaty sejsmograficzne w Sztutgardzie zanotowały dwa mniejsze wstrząsy ziemi, które jednak nie wyrządziły żadnych szkód.**

Pierwszy wstrząs zauważono w niedzielę wieczorem około godz. 18.30, a jego ognisko znajdowało się w okolicach Tübingen. Pod wpływem wstrząsu można było odczuć lekkie zachwianie się podłóg w mieszkaniach oraz brzęczenie naczyń i szafach. Dwa dalsze, następujące w krótkich po sobie odstępach czasu wstrząsy zanotowano dalej we czwartek o godz. 17.22 w okolicach Balingen. Wstrząsy te mogą mieć swoje źródło w corocznie obserwowanych przesunięciach w skałach szwabskich.

Gibraltar zwraca się do gen. Franco.

Madryt, 11 sierpnia. Duże wrażenie w Hiszpanji zrobił list **burmistrza Gibraltaru, rezydującego od dnia 4 sierpnia 1740 r. w San Roque,** który zwrócił się do generała Franco.

Burmistrz zapewnia generała Franco, że szlachetne i lojalne miasto Gibraltar, które zmuszone jest przejściowo utrzymywać swój zarząd poza murami miasta, spogląda dumnie i wzruszone na **starania Hiszpanji o odzyskanie Gibraltaru.** „Miasto ofiarowuje wszystko, co posiada“ — pisze burmistrz w swoim manifeście — „aby pomóc **w odzyskaniu dla ojczyzny Gibraltaru“.** Na koniec prosi burmistrz Gibraltaru, aby oddawano **chorągwi tego miasta** jako „świętej relikwji“ należne **honory.** (p)

O co chodzi w konflikcie angielsko-japońskim?

Kraków, w sierpniu.

Czytając ostatnie wiadomości o przykrościach wyrządzanych sobie nawzajem przez Anglję i Japonję, nie orjentuje się przeciętny czytelnik w podłożu tego konfliktu, gdyż wiadomości z Dalekiego Wschodu dochodzą do nas tylko w postaci fragmentarycznej.

A jednak **drogi tego konfliktu są niezwykle skomplikowane** i ciekawe, gdyż [illegible] się z jednej strony **z kilkuletnią wojną japońsko-chińską**, z drugiej zaś z niepodległościowemi dążeniami Indyj a przynajmniej Burmy. Jak wiadomo, prowadzi Japonja **od kilku lat zaciekłą wojnę z Chinami**, i jak się okazuje ze [illegible] japońskich mężów stanu są **rezultaty tej wojny mało zadowalniające.** Jedynym efektem tych zapasów, które kosztowały bardzo dużo pieniędzy a jeszcze więcej egzystencyj ludzkich jest **stworzenie cesarstwa Mandżukuo,** które powierzono jako cesarzowi eksmonarsze chińskiemu, zeuropeizowanemu, Pu-Yi. Walka z marsz. Czang-Kai-Szekiem ciągnęła się ze zmiennem szczęściem, gdyż wojska jego ciągle **zaopatrywało się w broń bądź to z francuskich Indochin, bądź też z brytyjskiej Burmy, wkońcu z Hong-Kongu brytyjskiego.** W ten sposób miała stolica marszałka Czang-Kai-Szeka ciągle nową pożywkę w postaci materjałów wojennych, fabrykatów i półfabrykatów pochodzenia europejskiego i mogła sprostać wielkiej walce z Japonją. Japonja nie mogła pozwolić sobie na ostry protest. Dopiero więc w chwili, kiedy Francja i Anglja, zajęte wojną w Europie musiały bardziej polubownie występować w zagadnieniach Dalekiego Wschodu, zwróciła się Japonja **z protestem przeciwko dostarczaniu broni** drogą na Burmę. W dniu **20 czerwca br. zgodziła się Francja na to tolerowanie w francuskich Indochinach komisarzy japońskich,** którzyby pilnowali, aby nie wywożono do Chin żadnego materjału wojennego. W tym samym czasie **odcięły wojska japońskie Hong-Kong od Chin** marszałka Czang-Kai-Szeka i pozbyto się w ten sposób również dowozu broni. Pozostała jednak **trzecia droga na Burmę,** co do której nie można było niczego uzyskać. Wkońcu zgodziła się Anglja na zamknięcie tej drogi **na trzy miesiące,** tj. na czas kiedy przejście górzystych tych okolic jest niezwykle utrudnione z powodu ciągle wiejącego pustynnego wiatru, (czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień).

Całe pogranicze Burmy i Chin tworzą wysokie góry z głębokiemi dolinami, przez które trzeba przedzierać się albo pieszo albo też przy pomocy jucznych zwierząt. **Jedyna bowiem droga, którą poczęto budować w roku 1938** przy pomocy angielsko-amerykańskich inżynierów jest jeszcze w stanie powstawania i dopiero za jakieś **8—10 lat będzie naprawdę stanowić ważną arterję komunikacyjną.** Do tego jednak czasu trzeba posługiwać się karawanami bądź też ciężarowemi wozami, które z trudnością przebywają tę drogę. Tak czy owak szło **dziennie jesienią ub. roku 300 ton towaru do Chin.** Transporty te przesyłano do Laszio koleją, stamtąd zaś automobilami ciężarowemi.

Oczywiście, że ciągłe te transporty broni do Chin są **niewyczerpanem źródłem dochodu dla wielkich firm zbrojeniowych,** i wydobywają ze skarbca marszałka Czang-Kai-Szeka niezliczone miljony złotych dolarów czy funtów szterlingów. To jest też powodem, że **Anglja tak uparcie broni swego przewozu.** Jest to bardzo skomplikowana sieć organizacyjna, która posiada w Rangunie i w Laszio swoje główne biura. Zarząd tych transportów prowadzony jest przez **Bank Chiński** oraz **„Chińskie Towarzystwo Przewozowe Południowo-zachodnie“.** Utrzymuje ona zresztą komunikację lotniczą między stolicą a Rangunem, a pozatem wielką ilość aut ciężarowych, które w tym trudnym terenie mogą **rozwinąć szybkość najwyżej 20—25 km./godzinę.**

W całej tej wielkiej grze najmniej ma do powiedzenia sama Burma, która jakkolwiek w dniu 1 kwietnia 1937 otrzymała własną konstytucję, rządzona jest jednak, mimo parlamentu dosyć twardo przez angielskiego gubernatora. Właściwie **jest ona mało zainteresowana w rozgrywkach angielsko-japońskich,** gdyż na przemycie broni do Chin **nic nie zyskuje** będąc krajem wybitnie rolniczym. Natomiast ze względów ogólnych, narodowych, żyje **wielu Burmańczyków** w Japonji i prowadzi **antyangielską propagandę.** Z dwóch powodów sprzyja część ludności Burmy Japonji: najprzód odczuwa ona **przewóz broni przez Burmę do Chin jako pewnego rodzaju pogwałcenia neutralności tego państwa,** a następnie złości ich to, że olbrzymie dochody, jakie daje przewóz broni idą jedynie do kieszeni dostawców, a w małej nawet części nie dochodzą do rąk miejscowej ludności. Nic też dziwnego, że robotnicy w Rangunie kilkakrotnie już **podnosili otwarcie bunt** przeciwko tym przewozom, ze względów zresztą czysto ekonomicznych.

Emigracja burmańska w Japonji reprezentowana jest przedewszystkiem **przez b. ministra gospodarki narodowej, dra Thein Maung,** ale również przez innych mężów stanu tego kraju. Emigracja ta posiada w Japonji stowarzyszenie „Japonja—Burma“, jak również organizacja studencka.

Wobec tego, że **przemysł wojenny w Chinach** jest do dziś dnia w stanie dopiero początkowem i że z Rosji przez Turkiestan sprowadza armja marszałka Czang-Kai-Szeka bardzo niewiele broni, **droga przez Burmę pozostaje w dalszym ciągu ważnym momentem w wojnie japońsko-chińskiej,** to też panuje obecnie, jak doniosły ostatnie wiadomości w Japonji, duże zdenerwowanie po stwierdzeniu, że pomimo, iż upłynęły trzy tygodnie od zawarcia umowy między Anglją a Japonją co do wstrzymania transportów broni, układ nie zostaje w pełni respektowany. Tak więc istnieje w dalszym ciągu na Dalekim Wschodzie ciągłe ognisko niepokojów. (g)

Japonja domaga się baz obronnych w Indochinach francuskich.

Kampanja prasowa angielsko-francuska na Dalekim Wschodzie

(=) **Rzym,** 10 lipca. **Dzienniki włoskie donoszą z Tokio o rokowaniach między tamtejszym ambasadorem francuskim a rządem japońskim z powodu roszczeń odnośnie do Indochin. Japonja domaga się przyznania jej prawa korzystania z baz lotniczych i morskich, a to celem szybkiego zakończenia działań wojennych z wojskami Czang-Kai-Szeka, a dalej celem podjęcia znaczniejszej pod względem rozmiarów obustronnej wymiany towarowej.**

Przedewszystkiem Japonja pragnęłaby otrzymać kruszce żelaza, cyny, oraz inne minerały wzamian za swe wyroby. Dotychczas brak szczegółów o przebiegu konferencyj, odbywających się w Vichy. Według informacyj prasy francuskiej, **jednostki floty japońskiej miały opuścić Formozę i udać się w kierunku wybrzeży Chin południowych.**

Również wychodzące w Szanghaju francuskie pismo lokalne poczuwa się obecnie do obowiązku zajęcia stanowiska w sprawie uporu Anglików, przedewszystkiem zaś **w sprawie fałszywych angielskich doniesień i oszczerstw na osobę marszałka Petaina.**

Nastroje przeciwko Anglikom na Dalekim Wschodzie uległy tak daleco pogorszeniu, że szereg poważniejszych angielskich firm żeglarskich i eksportowych, m. in. również „Imperial Chemical“ **zdecydowały się na likwidację swych oddziałów.** W Tokio zebrała się komisja zbiegłych Hindusów, która czyni wysiłki o odzyskanie niezawisłości Indyj.

Jak się finansuje „niedostrzegalną wojnę“

Nowa angielska afera w Rumunji. — Łapówki dla mącicieli opinji publicznej.

(=) **Rzym,** 10 sierpnia. **W toku dochodzeń w sprawie politycznych i finansowych machinacyj Anglji na terenie Rumunji wykryto — jak donosi bukareszteński korespondent „Messagero“ — nowy skandal.**

Pod płaszczykiem na wielką skalę zakrojonych tranzakcyj handlowych utworzono w Banku angielsko-rumuńskim konto kredytowe w sumie miljarda lei na celowo użyte nazwisko nieznanego bliżej żyda! Dochodzenia wykazały, że **kredyt ten przeznaczony był do podkopania życia gospodarczego i politycznego kraju i dla prowadzenia tego rodzaju „niedostrzegalnej wojny“, jaką Anglja uważa za uprzywilejowany środek.**

Poważna suma z tego konta wypełniła kieszenie trucicieli opinji publicznej. Wprawdzie usunięto przed kilku dniami z Rumunji zespół Anglików; chodziło w tym wypadku jedynie o tych, którym zlecono dokonanie aktów sabotażu i przeprowadzenie planowego zniszczenia rumuńskich kopalń naftowych.

Najważniejsi jednak agenci, prowadzenej przez Anglików „niedostrzegalnej wojny“ pozostawali nadal w Bukareszcie. Obecnie zajmują oni wybitne stanowiska w życiu gospodarczem Rumunji i z powodu swej podziemnej i ciemnej działalności uchodzić muszą za bardzo niebezpiecznych

Wspomniani agenci bankowo-finansowi, którzy rozpostarli swe sieci nad całym krajem, **mają być finansowani przez kilku dziennikarzy,** względnie ludzi za takich się podających. **Należy postawić pod znakiem zapytania działalność 18 angielskich „korespondentów prasowych“,** którzy z powodu piętrzących się trudności, a nawet niemożności przekazywania w chwili obecnej wiadomości, żyją sobie z tego funduszu wojskowego, produkując kłamliwe i alarmujące wiadomości, któremi zatruwają opinję publiczną i w ten sposób wywołują stan moralnej depresji.

Rząd rumuński winien tym panom baczniej patrzeć na palce, a następnie podać do wiadomości opinji publicznej wyniki dochodzeń. W każdym bądź razie podkreśla korespondent „Messagero“, że wskazówka na barometrze, przebywających w Rumunji Anglików przewiduje burzę. Burza ta może być w swych skutkach o wiele gorsza, niż ją wywołał Wenger i jego towarzysze.

Pociąg amunicyjny wyleciał w powietrze.

(=) **Zurych,** 11 sierpnia. **Na dworcu towarowym w miejscowości Miramar wydarzyła się straszna eksplozja amunicji w stojącym tamże pociągu wojskowym. Na szczęście nie zanotowano ofiar śmiertelnych w ludziach.**

Z pośród personalu kolejowego 25 osób odniosło zranienia lub kontuzje. **Wskutek eksplozji 300 wagonów wyleciało w powietrze.**

Mieszkańcy zostali zaalarmowani przy pomocy syren alarmowych do opuszczenia miasta. Większość ludności powróciła już do swych domów. (p)

Walka Szwajcarji z anarchizmem

Zurych, 10 sierpnia. **Jak w Bernie urzędowo zakomunikowano, szwajcarska rada związkowa przyjęła przedłożony jej przez departament sprawiedliwości i bezpieczeństwa projekt ustawy zabraniającej działalności komunistycznej i anarchistycznej.**

W związku z tą ustawą, została zabroniona na terenie Szwajcarji wszelka akcja partji komunistycznej jak również organizacyj trockistowskiej i anarchistycznej. Wszelka indywidualna propaganda komunistyczna i anarchistyczna bez względu na jej formę została zabroniona. **Za wszelkie przekroczenia ustawy przewiduje karę więzienia do lat trzech lub 5000 Fr. szw. grzywny, przyczem mogą być wyznaczane obie te kary łącznie.**

Wydając tę ustawę, Rada Związkowa poszła za przykładem niektórych kantonów, które na swych terenach dawno już uchwaliły podobny zakaz, odnoszący się do partji komunistycznej. Ustawa weszła w życie w dniu 8 sierpnia br.

Podpisanie niemiecko-rumuńskiego układu gospodarczego.

Bukareszt, 10 sierpnia. **Niemiecko-rumuński układ gospodarczy w sprawie eksportu rumuńskiego zboża do Niemiec został podpisany w rumuńskiem ministerstwie gospodarki przez rumuńskiego ministra gospodarki Leona i niemieckiego specjalnego pełnomocnika posła dr. Neubachera.**

Bliższe szczegóły dotyczące układu nie zostały jeszcze podane do wiadomości.

Ratyfikacja niem.-tureckiej umowy wymiennej.

(=) **Istambul,** 10 sierpnia Na ostatniem plenarnem posiedzeniu parlamentu tureckiego Izba ratyfikowała umowę niemiecko-turecką, dotyczącą wymiany towarowej. Następne posiedzenie parlamentu odbędzie się 21 sierpnia br.

Dymisja ameryk. ministra poczty.

(=) **Waszyngton,** 10 sierpnia. Minister poczt Stanów Zjednoczonych Farley złożył prośbę o swą dymisję. Prezydent Roosevelt przychylił się do wniosku ministra i udzielił mu dymisji z dniem 31 sierpnia.

Ograniczona służba wojskowa w Stanach Zjednoczonych.

Nowy Jork, 10 sierpnia. **Wydział wojskowy senatu Stanów Zjednoczonych przyjął 12 głosami przeciwko 3 ustawę o „ograniczonej służbie wojskowej“.**

Według tej ustawy podlegają służbie wojskowej **wszyscy mężczyźni między 21 a 31 rokiem życia,** co dałoby Stanom Zjednoczonym **4,5 miljona żołnierzy.** Rząd Stanów Zjednoczonych zamierza zaciągnąć z tych roczników **400.000 mężczyzn na jesień br., na wiosnę zaś roku 1941 resztę,** celem przeszkolenia przez jeden rok. W związku z ustawą o ogólnej służbie wojskowej **wystąpił kierownik organizacyj zawodowych C. I. O. odrzucając tę ustawę** i oświadczając, że związek jego będzie głosował za ustawą, **jeżeli stanie się ona narodową koniecznością.**

Przerwa w komunikacji pocztowej między Brazylją a Europą.

Pernambuco, 10 sierpnia. **Dostarczanie przesyłek brazylijskiej poczty na drodze okrętowej do Europy zostało przejściowo wstrzymane.**

W myśl tego zarządzenia, brazylijski parowiec pasażerski „Bage“ wyładował w Pernambuco całą przeznaczoną dla Europy pocztę, zanim wyruszył w drogę do Europy.

W urzędowej deklaracji brazylijskiej oświadczono, że brazylijskie ministerstwo spraw zagranicznych stara się ostatecznie wyjaśnić sprawę konfiskaty poczty przez Anglję.

Czy brali pieniądze...

Kraków, 10 sierpnia.

Rząd francuski w Vichy postanowił rozpocząć dochodzenia przeciwko niektórym dziennikarzom francuskim, którym zarzuca się, że pozostawali oni na służbie obcych mocarstw. Dochodzenia te mają wykazać, czy dziennikarze ci pobierali jakieś specjalne wynagrodzenie od obcych rządów, w zamian za które nadawali swym artykułom odpowiedni ton i kierunek.

Wiadomość ta może zaskoczyła niejednego z czytelników, gdyż przyzwyczajeni byliśmy do tego, że tego rodzaju stosunki nie mogą panować w dobrze i sprawiedliwie rządzonem państwie. Okazuje się jednak, że we Francji wypadki przekupywania prasy były na porządku dziennym. Wielcy potentaci finansowi, którym zależało na ukrywaniu swych sprawek, jak np. potężny koncern fabryk broni Schneider-Creuzot, utrzymywali własne organa prasowe, aby przy ich pomocy forsować swoje punkty widzenia. Inni uciekali się do łatwiejszych metod, kupując poprostu pewnych ludzi.

W związku z powyższem przypomina się nam kampanja, jaką pewna część prasy francuskiej rozpoczęła dwa lata z górą temu przeciwko Polsce. Atak ten był tem więcej dziwny, że nastąpił po dość wydatnem zbliżeniu Polski do Francji. Komuś widocznie zależało na tem, aby przypiąć Polsce łatkę i... za pieniądze zrobiono wszystko. Nie przeszkodziło temu, że kilka miesięcy później ukazał się w tem samem piśmie francuskiem entuzjastyczny artykuł o Polsce. Zagadkę ukazania się tego artykułu mogłyby zapewne wyjaśnić akta ambasady polskiej w Paryżu. To też nie dziwi nas zapowiedź wszczęcia dochodzeń przeciwko pewnym dziennikarzom francuskim, a na pytanie, czy brali oni pieniądze od obcych mocarstw, możemy spokojnie odpowiedzieć brali, brali od każdego, kto tylko chciał dawać.

Przed rokowaniami węg.-rumuńskiemi

Budapeszt, 11 sierpnia. Wiadomości o ustępstwach terytorjalnych Rumunji na rzecz Węgier, obiegające ostatnio prasę europejską zaczynają się o tyle konkretyzować, że jak donoszą z Budapesztu — poseł rumuński w Rzymie Bossi, został upełnomocnionym do prowadzenia pertraktacyj z Węgrami i miał ostatnio dłuższą **konferencję z ministrem spraw zagranicznych Manoilescu.**

Sfery budapeszteńskie spodziewają się, że min. **Bossi złoży wkrótce wizytę w Budapeszcie** celem wejścia w pertraktacje z rządem węgierskim. W związku z tą sprawą ukazał się w półoficjalnym „Pester Lloyd“ artykuł o stanowisku Węgier. Stwierdza on, że **pogląd Węgier na sprawę terytorjalnych wyrównań z Rumunją** opiera się ściśle na umowie trzech mocarstw w Monachjum i są **zgodne ze stanowiskiem mocarstw osi.** (p)

Nowe francuskie pismo polityczne.

Zurych, 11 sierpnia. Znany w czasach przedwojennych socjalistyczny **dziennik „Populaire“** niepozbawiony akcentów komunistycznych, został niedawno temu przez rząd marszałka Petain **zakazany.**

Na jego miejsce powstał ostatnio dziennik **„Effort“, reprezentujący większość frakcji socjalistycznej** obecnego zgromadzenia narodowego Francji. Redaktorem naczelnym tego pisma został b. minister gospodarki narodowej w gabinecie Bluma **Charles Spinnasse** a współpracownikiem jego Paul Rives. (p)

Misja Chautempsa w połudn. Ameryce.

Zurych, 11 sierpnia. Jak donosi „United Press“ została misja b. **premjera Chautempsa,** który miał wkrótce udać się **jako specjalny wysłannik rządu do republik południowo-amerykańskich,** celem zaznajomienia ich z obecną sytuacją we Francji, **odłożona na czas nieokreślony.** B. premjer przebywa obecnie w Perpignan. (p)

Reformy w zarządzie kolonij.

Zurych, 11 sierpnia. Ostatnio wydał rząd marszałka Petain rozporządzenie **regulujące administrację kolonij francuskich.** Rozporządzenie to wprowadza daleko idące zmiany, starając się połączyć w jedną całość administracyjną dotychczas autonomicznie rządzące się kolonje.

W ten sposób **odpadną cztery gubernatorstwa kolonjalne:** cała Afryka równikowa zostanie oddana pod zarząd jednego gubernatora, a również wszystkie kolonje zachodnio-afrykańskie będą złączone w jedną całość. (p)

Co zyskała Rosja nad Bałtykiem?

Moskwa, 10 sierpnia. Po oświadczeniu się trzech republik bałtyckich t. j. Litwy, Estonji i Łotwy za przystąpieniem do Związku Sowieckich Republik Radzieckich, rozpoczęto opracowanie ram współżycia tych państw z Rosją, która ma im pozostawić **pewne dziedziny autonomiczne.** Trzy przyłączone republiki przedstawiają się pod względem ludności i obszaru następująco: **Litwa obejmuje 59.478 km. kw. i 2,5 miljona mieszkańców.** Mają być do niej **dołączone pewne terytorja zamieszkało przez litewską ludność. Łotwa,** która staje się piętnastą republiką radziecką, posiada **65.791 km. kw. z 1,950.000 mieszkańców; wkońcu Estonja,** która stanie się 16-tą z rzędu republiką radziecką, **posiada 47,549.000 km. kw. i 1,300.00 mieszkańców.**

Wakacje parlamentu angielskiego

Berno, 11 sierpnia. Dowiadują się, że **parlament angielski** ma udać się w dniu **22 sierpnia na 2—3 tygodni wakacyj.** (p)

Uchodźcy belgijscy wracają.

Bruksela, 11 sierpnia. Z licznych uchodźców belgijskich, którzy opuścili swój kraj podczas działań wojennych, **powróciło dotychczas 100.000** do domów, natomiast **jeszcze 150.000 znajduje się w południowej Francji.** (p)

Obostrzenia antyżydowskie w Rumunji

Bukareszt, 11 sierpnia. Ministerstwo pracy zarządziło, aby **wszystkie sklepy były otwarte również w sobotę.** Rozporządzenie to zwrócone jest oczywiście **przeciwko żydowskim właścicielom sklepów**, którzy w sobotę zamykali swoje składy. (p)

B. premjer Burmy w więzieniu.

Berno, 11 sierpnia. Ostatnio aresztowały władze angielskie **b. premjera rządu burmańskiego Ba Maw.** W ostatnich czasach swej działalności należał Ba Maw **do opozycji parlamentu Burmy**, z którego wystąpił, twierdząc, że będzie krajowi potrzebny na innem stanowisku. (p)

Wojska angielskie wycofują się z Chin.

(=) **Tokio**, 10 sierpnia. **W ub. piątek zawiadomiła ambasada brytyjska rząd japoński o tem, że w najbliższym czasie wojska angielskie opuszczą Szanghaj, Pekin i Tientsin.**

Anglja zastrzega sobie jednak wszystkie prawa, wypływające z protokółu pekińskiego z r. 1901.

W miastach japońskich odbywają się demonstracje.

(§) **Tokjo**, 11 sierpnia. W związku ze stale wzrastającemi nastrojami antybrytyjskiemi w Japonji i raz poraz powtarzającemi się demonstracjami antybrytyjskiemi donosi „Japan Times“, że **w Osaka, Kobb, Lagoya, Wakayma i wielu innych małych i średnich miastach odbędą się w niedzielę masowe demonstracje ludności podobnie, jak w Tokio, gdzie ma być zorganizowana wielka demonstracja mieszkańców stolicy Japonji.**

Władze poszczególnych prowincyj i zarządy miast w Japonji przekazują na ręce rządu i ambasady brytyjskiej liczne rezolucje, w których jednogłośnie domagają się wyeliminowania wpływów brytyjskich z Azji Wschodniej, a równocześnie opowiadają się za poparciem rządu. (p)

Kartki spożywcze w Mandżukuo.

Tokio, 11 sierpnia. Ostatnio wprowadził **rząd mandżurski system kartkowy dla najważniejszych artykułów spożywczych**, których daje się zauważyć coraz większy brak. W pierwszym rzędzie chodzi tutaj o ryż i o mąkę. (p)

Upały w Somali.

Londyn. 11 sierpnia. Według pism angielskich, panują obecnie na terenie walki w Afryce, **tj. Somali i w Abisynji niezwykle upały, dochodzące do 66 st. C.** (p)

Wojska japońskie obejmują stanowiska Francuzów.

Stosownie do układu, zawartego między Japonją i Francją, wojska japońskie przejęły na siebie funkcje, które dotychczas pełniły wojska francuskie w jednym z okręgów w Szanghaju. Zdjęcie nasze przedstawia wmarsz wojsk japońskich do koncesji francuskiej w Szanghaju.

Węgierska delegacja handlowa przybyła do Moskwy.

Negocjacje w sprawie zawarcia umowy handlowej.

(§) **Moskwa**, 11 sierpnia. **Do Moskwy przybyła delegacja handlowa węgierska, której zadaniem jest przeprowadzenie rozmów z sowieckiemi czynnikami handlu zagranicznego.**

Delegacji węgierskiej przewodniczy poseł król. Węgier Nickel. Jest nadzieja, że obie strony opracują podstawy wymiany towarowej między obudwu krajami. Również mają się toczyć rozmowy na temat podjęcia bezpośredniej komunikacji kolejowej. W obliczu obecnej sytuacji międzynarodowej mogą Węgry odegrać wielką rolę w kolejowym ruchu tranzytowym z Rosji sowieckiej do krajów bałkańskich, lub z krajów Europy południowej do państw Dalekiego Wschodu i Ameryki.

Węgry starają się o wyrównanie swego importu z Polski w postaci drzewa oraz o dostawy innych surowców w rodzaju kruszców metalowych, bawełny i azbestu. Związek Sowiecki zamierza sprowadzać z Węgier artykuły przemysłowe, w szczególności zaś bydło. (p)

„Legjon“ palestyński na tapecie.

Berno, 11 sierpnia. Angielski minister wojny Eden oświadczył niedawno w parlamencie, że wkrótce zostanie zorganizowany **„legjon palestyński“**, który ma wziąć udział w walce na ziemiach angielskich. W związku z licznemi aresztowaniami obcokrajowców w Anglji, wyraził się w Izbie Lordów książę of Devonshire, że należy stosować wobec nich **łagodniejszą znacznie politykę**, gdyż dotychczasowa prowadzi do zaognienia wzajemnych stosunków. (p)

Neutralność Grecji.

Ateny, 10 sierpnia. **W dniu czwartej rocznicy** wprowadzenia nowego ustroju w Grecji zwrócił się premjer Metaxas do greckiego narodu, omawiając położenie polityczne i ekonomiczne Grecji. Oświadczył on, że **Grecja nadal pozostanie neutralna**, nie kierując się egoistycznemi popudkami, lecz rozumiejąc, że najlepszą usługę jaką może oddać Europie jest przyczynienie się do **utrzymania pokoju** w południowo-wschodniej Europie.

Straty floty greckiej.

Ateny, 11 sierpnia. Według ostatnich zestawień statystycznych, straciła **grecka flota handlowa** od początku wojny **40 parowców, obejmujących 200.000 ton.** (p)

Budowa słowackiej autostrady.

Bratysława, 10 sierpnia. **W obecności ministra spraw wewnętrznych Macha odbyły się narady co do przygotowań do budowy słowackiej autostrady.**

Jak mówią, przewidziano założenie słowackiego towarzystwa budowy autostrady, w którego pracy należy się liczyć z pomocą niemieckich sił fachowych. Planowana autostrada będzie miała 28,5 m szerokości i będzie prowadziła z Bratysławy przez Tyrnawę, Różomberk i Preszów do Michałowiec. Długość całej trasy będzie wynosiła 450 km.

Pod miejscowością Św. Marcin odgałęziać się będzie boczna droga, która dalej przez Żylinę i Czaczę będzie miała połączenie z planowaną autostradą przez Morawską Ostrawę do Berlina. Przy pomocy tej autostrady najwybitniejsze miejscowości kąpielowe na Słowaczyźnie będą połączone ze sobą.

Na tej samej konferencji u min. Macha postanowiono, że **wszystkie gminy, które są całkowicie wolne od żydów, zostaną odznaczono przez gwardję Hlinkowską w czasie specjalnych uroczystości.**

[illegible] Redakcja: Kattowitz, [illegible] — Administracja: [illegible] Oddziały: [illegible] Dąbrowa, [illegible] Zawiercie, Adolf [illegible]

DO WYNAJĘCIA 3 ubikacje: pokój, kuchnia i front w dobrym punkcie przy gminie i stoku źródelnym. Może się zgłosić wdowa z dorosłymi dziećmi. Zgłoszenia: Strzemieszyce, Krakauerstr. 317, poniedziałek, Pasak. 310

ZARAZ WYNAJMĘ 3 pokoje z kuchnią, z wygodami. Sosnowitz, Krumme-Ecke 5 (Krata) przy parku Sieleckim Hr. Renard. 309

SPRZEDAM gabinet damski, stołowy, futro, kilimy, firany, drobiazgi. Sosnowitz, Poggenweg 1d. 308

ZGUBIŁEM DOKUMENTY [illegible]

KURSY KROJU i szycia Mieczysławy Jędruszek. So[illegible]

OKAZJA! [illegible]

FOTOGRAFJE do dowodów, zdjęcia artystyczne wykonuje Zakład Fotograficzny, Sosnowitz, Breslauerstr. 20, dawniej Mieszkowska. 304

KAFLE, płytki ścienne i posadzkowe, płyty piekarskie, cegła i glinka szamotowa, cement, gips, papa, tarabona, terazzo oraz wszelkie przybory do pieców poleca **„PIECKAFEL“**, Sosnowitz, Markistr. 20, telef. 62-363 (Hale Targowe w podwórzu). 263

SPRZEDAM zagraniczne pianino firmy Growne. Sosnowitz, Oderstr. 35b/13, godz. 14—17. 300

JADALNIA nowoczesna do sprzedania. Sosnowitz, Beskidenstras. 12, m. 12. 301

Ambasador Abetz.

Jak już doniesiono, niemiecki Kanclerz Rzeszy mianował ambasadorem Rzeszy przy rządzie francuskim dotychczasowego pełnomocnika urzędu spraw zagranicznych przy dowódcy wojskowym we Francji Abetza. Zdjęcie nasze przedstawia nowego ambasadora niemieckiego, Abetza.

HENRYK LELIWA.

GENEWSKA PRZYGODA

21

Mimowoli uśmiech zakwitł na ustach Jerzego... Jakaś sprytna sztuka! Będzie trzeba się mieć na baczności! Rozglądnął się po korytarzu hotelowym, ale tamten znikł bez śladu...

Nie będzie teraz budził całego hotelu! — Najlepiej wrócić do swego pokoju i przespać resztę nocy...

Pokój Jerzego wyglądał zlekka jak pobojowisko. Poprzewracane krzesła, łóżko w okropnym nieładzie, a na środku kołdry dość wielka strzykawka do zastrzyków...

Podniósł ją ostrożnie i powąchał. Od strzykawki szedł zapach gorzkich migdałów...

To nie były przelewki! Widać, że komuś zależało na tem, aby przetransportować go na tamten świat!

Rozglądnął się po pokoju, czy czego nie brakowało. Ale wszystko leżało na swojem miejscu. Złoty zegarek, portfel, z pieniędzmi, złota papierośnica. Napastnik niczego nie zabrał.

Jerzy zanurzył rękę w kieszeniach swej marynarki. W jednej nie znalazł nic, lecz gdy sięgnął do drugiej, w ręku jego zaszeleścił jakiś papier.

To był ów szyfr, który znalazł w minjaturze.

W tej chwili wszystko stało się dla Jerzego jasnem. Chciano go zamordować, gdyż był w posiadaniu jakiejś ważnej tajemnicy...

Przeczytał jeszcze raz złowieszczy dokument:

Jeżeli czerwona papuga wyleci
15 dzwonków
Niebo zatonie
16 4 zzz

16 4!... To musiała być jednak bezwątpienia jutrzejsza data, skoro chciano się go tak koniecznie dzisiaj pozbyć!... Van Brinken! Nikt inny tylko Van Brinken i Bimbokopulos wiedzieli o tem, że jest on w posiadaniu tego szyfru. Lepiej jest znać swego przeciwnika. O, nie udało się, panie chytry! Lekki dreszcz wstrząsnął Jerzym. Gdyby się nie był na czas zbudził... Alicja go ostrzegła we śnie... Jerzy uśmiechnął się do swoich myśli. Prześpi teraz resztę nocy, aby na jutro być rzeźkim i wypoczętym. A potem wieczorem się spotkają...

Jerzy zamknął drzwi na klucz i na zasuwę, przyczem upewnił się, że drzwi w ten sposób zamknięte nie dadzą się już z zewnątrz otworzyć. Okna też zamknął, choć z wielkim żalem, gdyż lubiał spać przy otwartych oknach. Zbadał drzwi do łazienki i wkońcu, wyciągnąwszy browning z szuflady, odbezpieczył go i położył na nocnym stoliku. Był bardzo ostrożnym, bo jeżeli miał słuszność co do jutrzejszej daty, to mógł się spodziewać jeszcze jednego napadu. Położył się do łóżka i wkrótce zasnął snem sprawiedliwego...

W innym pokoju hotelowym Bert stał przed lustrem i chłodził wodą nieco spuchnięte od walki policzki, przyczem wymyślał sobie od ostatnich. Wkońcu siadł w głębokim fotelu, obwiązawszy sobie głowę mokrym ręcznikiem i począł myśleć. ..

Świt zastał go w tej samej pozycji, ale na jego zużytej twarzy błąkał się złośliwy uśmieszek.

ROZDZIAŁ IV.

Aresztowanie.

Jerzy zbudził się świeży i wypoczęty. Po gorącym prysznicu i porannej gimnastyce znikły ślady wczorajszej walki. Był nieco zdziwiony, że nieprzyjaciel po jednej próbie zostawił go zupełnie w spokoju. Przyglądnął się dobrze kelnerowi, który mu rano przyniósł śniadanie. Kawa była wyśmienita! Rożki tak samo... A więc narazie nie mieli go ochoty otruć...

Uśmiechnął się sam do siebie. — Jestem doprawdy zbyt ostrożny... — przemknęło mu przez myśl. A jednak był pewien, że gdzieś czai się na niego jakieś groźne niebezpieczeństwo, ale nie wiedział, z której strony ono uderzy...

— Będzie jakaś emocja!... — pomyślał Jerzy, nucąc wesołą piosenkę podczas ubierania. — A ja i Alicja kochamy emocje!

Na myśl o Alicji serce Jerzego zabiło mocniej. Raz jeszcze poprawił krawat przed lustrem i wyszedł na miasto.

Dzień był, jak zwykle w Genewie, słoneczny i piękny. Jerzy postanowił poświęcić przedpołudnie na zwiedzenie tego pięknego miasta nad Lemanem.

Na „Place des Alpes“ panował ogromny ruch. Tłumy przechodniów o wesołych beztroskich twarzach przechadzały się szerokiemi trotuarami tam i napowrót, napawając się widokiem jeziora i Alp.

Wtem Jerzy zauważył znajomą sylwetkę... Czyżby to myśli jego przywołały ją tutaj?...

— Panno Alicjo!

— Ach to pan! Przyjechałam już rano do Genewy, bo muszę iść do fryzjera. Chciałam na dziś wieczór być świeżo uczesana.

— Sam los mi panią zesłał! Przedewszystkiem i dlatego, że mogę panią znów oglądać!... — objął ją gorącem spojrzeniem.

— Panie Jerzy! Tego nie było w naszym układzie!... Jeżeli pan znowu zacznie mówić o swojem uczuciu!.. — w głosie jej zabrzmiała żartobliwa groźba.

— O mojej miłości do pani będę mówił zawsze i wszędzie!... Ale swoją drogą mam pani niezwykle dużo do zakomunikowania!

— Czy to w związku z Murillem mego ojca? — Alicja była zaintrygowana.

— Wszystko pani opowiem, ale pod warunkiem, że przejdzie się pani ze mną po Genewie!

— Teraz nie mogę, bo muszę naprawdę pójść do fryzjera. Zamówiłam go już telefonicznie. Pan nie wie, co znaczy fryzjer dla kobiety!...

— Wobec tego spotkajmy się w jakiejś cukierence po fryzjerze!

— Jednem słowem prawdziwe rendez-vous! — roześmiała się Alicja. — No dobrze, niech będzie! Spotkamy się za godzinkę w Patisserie Suisse!...

— A potem pokaże mi pani, co pani najbardziej lubi w Genewie!

— Doskonale! — podała mu swoją wysmukłą dłoń do pocałowania. — A więc do miłego zobaczenia! — i odeszła elastycznym krokiem.

Po drodze rozmyślała o spotkanym... Co za miły chłopak!... Pokazać mu, co najbardziej kocha w Genewie?... Pójdzie z nim do „Museo Revillod!“ Pokaże mu ukochaną rzeźbę, przedstawiającą westalkę. Była to głowa klasycznie pięknej młodej kobiety z białego marmuru, z której skroni spływała zasłona. Największym powabem tej rzeźby była właśnie owa zasłona, która chociaż wykuta w marmurze, miała lekkość i wiotkość muślinu. Widać było pod nią klasyczne rysy, delikatnie wyrzeźbione usta i dumne spojrzenie... Przepiękna rzeźba! Ileż razy stała przed tem popiersiem, pogrążając się w ekstazie! Bardzo wrażliwa na piękno, odczuwała iście zmysłową rozkosz, patrząc na piękny kwiat, krajobraz lub dzieło sztuki... Tak! pójdzie tam z nim! Wprawdzie o miłości między nimi nie może być mowy, ale jeżeli ma się z nim spotykać, to chciałaby poznać jego upodobania i przekonać się, czy on tak samo odczuwa i rozumie piękno... Ale co on miał jej takiego do opowiedzenia?...

(Ciąg dalszy nastąpi).